

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 1. 4. 1919, sp. zn. R I 117/19

Číslo: 111/1919

Právní věta:

Prozatimní odvolání jednatele z jednatelství dozorčí radou po rozumu § 32 odst. 4 zákona o společnostech s r.o. ze dne 6. března 1906 č. 58 ř.z. není předmětem zápisu do rejstříku.

Jednatele společnosti s o.r., jemuž jako takovému svěřeno společenskou smlouvou řízení závodu, lze odvolati z říditelství závodu jen za týchž podmínek, jako z jednatelství sama.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 01.04.1919

Spisová značka: R I 117/19

Číslo rozhodnutí: 111

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Dozorčí rada firmy A, společnosti s r.o., usnesla se ve své schůzi dne 28. listopadu 1918, že suspenduje Josefa B. z funkce ředitele závodu jmenované firmy a že svolá bez prodlení mimořádnou valnou hromadu, na jejíž programu byla též zpráva o této suspensi a o odvolání Josefa B. z úřadu jednatelského. V této valné hromadě, konané dne 13. prosince 1918, nebyly tyto zprávy návrh na odvolání Josefa B. z úřadu jednatelského schváleny většinou, předepsanou ustanovením § 13 společenské smlouvy. Na to usnesla se dozorčí rada ve své schůzi ze dne 11. ledna 1919 na tom, že se Josef B. zbavuje jednatelství a funkce ředitele závodu a že za příčinou dalšího vedení obchodu oprávnění jsou k zastupování společnosti ostatní čtyři jednatele. K žádosti dozorčí rady zapsána pak rejstříkovým soudem (obchodní soud v Praze) při firmě společnosti tato změna: „Usnesením dozorčí rady ze dne 11. ledna 1919 byl jednatel Josef B. odvolán a a vymazuje se. K zastupování společnosti jsou prozatím oprávnění kteříkoli dva z ostatních čtyř jednatelů a děje se znamenání firmy kolektivně tak, že pod znění firmy připojí své podpisy společně dva z ostatních čtyř jednatelů. Odporující tomu zápisy se vymazují.“ Zároveň uloženo dozorčí radě, by končená úprava zastupování společnosti byla do tří měsíců řádně k zápisu do rejstříku opovězena.

K stížnosti jednatele Josefa B. změnil rekursní soud (vrchní zemský soud v Praze) usnesení

rejstříkového soudu v ten smysl, že se návrh ze dne 7. ledna 1919, by suspense Josefa B. z funkce jednatelské v obchodním rejstříku byla poznamenána a návrh dozorčí rady firmy A., společnost s r.o., by do obchodního rejstříku při téže firmě bylo zapsáno, že Josef B. byl usnesením dozorčí rady ze dne 11. ledna 1919 zbaven jednatelství a funkce ředitele závodu, zamítá. Následkem toho zrušeno z moci úřední též usnesení v odpor vzaté potud, pokud jím nařízen byl zápis další změny, že k zastupování společnosti jsou prozatím oprávněni kteříkoli dva z ostatních čtyř jednatelů, že se děje znamenání firmy kolektivně tak, že pod znění firmy připojí své podpisy společně dva z ostatních čtyř jednatelů, a že odporující tomu zápisy se vymazují. Soudu rejstříkovému uloženo obnovení zápisu vymazaného.

Důvody:

Dle § 32 odst. 4 zákona ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř.z. jest dozorčí rada oprávněna zbaviti jednatele jednatelství, musí však bez prodlení svolati dle odst. 5 téhož paragrafu valnou hromadu společníků, kteréž jedině dle § 16 citovaného zákona a §§ 13 a 22 spol. smlouvy přísluší právo, většinou nejméně tří čtvrtin odevzdacích hlasů o odvolání jednatele z jeho úřadu se unésti. Z toho plyne, že opatření dozorčí rady týkající se zbavení (suspense) jednatele z funkce jednatelské jest jen provisorní a že usnesení definitivní o tom, má-li jednatel býti odvolán, přísluší valné hromadě společníků. Je-li tedy usnesení dozorčí rady ze dne 11. ledna 1919 o zbavení Josefa B. funkce jednatelské opatřením ve smyslu odstavce 4. § 32 zákona ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř.z., jest bezúčinným jednak proto, že též návrh dozorčí rady již na valné hromadě společníků ze dne 13. prosince 1918 kvalifikovanou většinou schválen nebyl, jednak proto, že v tomto novém usnesení nebyla dle předpisu odstavce 5. § 32 zákona o spol. s r.o. svolána bez průtahu nová valná hromada společníků. Znamená-li ale toto nové usnesení ze dne 11. ledna 1919 odvolání Josefa B. z úřadu jednatelského dle § 16 citovaného zákona, jak také usnesením v odpor vzatým do rejstříku bylo zapsáno, jest ono nové usnesení dozorčí rady neplatným, poněvadž dle citovaných již ustanovení zákona o společnostech s r.o. a společenské smlouvy o odvolání jednatelů usnášeti se může pouze valná hromada společníků. Následkem toho není ani návrh ze dne 7. ledna 1919 na zápis suspense Josefa B. s funkce jednatelské vzhledem k tomu, že tato suspense na valné hromadě ze dne 13. prosince 1918 předepsanou většinou schválena nebyla, ani nový návrh dozorčí rady ze dne 12. ledna 1918 na zápis odvolání Josefa B. z jednatelství do obchodního rejstříku odůvodněn, pročez slušelo stížnosti Josefa B. vyhověti a usnesení v odpor vzaté změnit v tom smyslu, že se návrhy ty zamítají.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu dozorčí rady nevyhověl.

Důvody:

Dle § 32 zákona ze dne 6. března 1906 č. 58 ř.z. má dozorčí rada právo zbaviti jednatele společnosti s r.o. povinností jejich a opatření čeho třeba k prozatímnímu dalšímu vedení obchodů. Takové opatření dozorčí rady jest pouze prozatímní a proto musí dozorčí rada bez prodlení svolati valnou hromadu, kteráž dle § 16 cit. zák. výhradně přísluší odvolati ustanovení jednatelů. Zákon neukládá dozorčí radě povinnost, by takové prozatímní opatření přihlásila k zápisu do obchodního rejstříku a poněvadž nemá téhož významu, jako odvolání zřízení jednatele, nedá se vykládati jako změna poměrů, jež by zápisu dle § 17 cit. zákona (odst. 2) a čl. 45 obch.z. podléhala. Z uvedeného práva opatření nutných k dalšímu provozování obchodů neplyne oprávnění dozorčí rady měnit ustanovení smlouvy společenské o tom, kdo a jak má podepisovati firmu. Právem tedy byl zamítnut návrh na poznamenání opatření dle § 32 cit.z. v rejstříku obchodním. Jednatel Josef B. nebyl jako pouhý zmocněnec povolán k řízení závodu jako ředitel, nýbrž jest v § 13 smlouvy společenské ustanoven jednatel a v této vlastnosti jemu svěřeno řízení. Není tedy možno odlučovati jeho funkci ředitelskou, pokládati ji za zvláštní zmocnění a vykládati § 13 smlouvy společenské tak, že vyžaduje odvolání jednatele Josefa B. jako takového většinou 3/4 hlasů ve valné hromadě odevzdaných, nikoliv ale odvolání jeho z působnosti ředitelské. Stalo-li se usnesení, o jehož zápis bylo žádáno, formálně platně čili nic, musí posuzovati soud rejstříkový a vytýká tedy dovolací rekurs neprávem, že

nepřísluší soudu tomu přihlížení k meritorní otázce. Meritorní otázku, zda opatření dozorčí rady bylo chováním jednatelovým odůvodněno, usnesení v odpor brané neřeší. Rovněž bez důvodu vytýká dovolací rekurs, že soud rekursní rozhodl o předmětu, o němž rozhodovati nemůže, poněvadž jednatel odvolaný může prý se svého práva domáhati pouze u valné hromady společnosti. O právech však nebylo rozhodováno, nýbrž o tom, zdali žádaný zápis do rejstříku povolen býti má, a k tomu soud obchodní jest bez odporu povolán. Neplatným usnesení dozorčí rady ovšem není třeba by valná hromada nebyla prozatimní odvolání jednatele schválila a tak je učinila konečným a třeba by bylo opomenuto po opětovném usnesení dozorčí rady svolati valnou hromadu jak § 32 zák. z r. 1906 předepisuje. K zápisu do rejstříku se však nehodí a tím jest odůvodněno nařízení výmazu zápisů povolených v první stolici a obnovení dřívějšího stavu. Pokud dovolací rekurs odpírá jednatelem právo k rekursu, stačí odkázati k § 9 cís. pat. z 9. srpna 1854 č. 208 ř.z.